— ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME —

Nr. 3. **SOMMER - HØST** 28. Årg.

Hytte - eiendom solgt kr 4 mill.

Det er solgt hytter i sommer. En i Norfjorden for kr 3,25 mill. Hytten ligger på Gillerholmen utforbi Omlandstranda men er landfast med en vei og har brygge og sjøbu, men den ligger på bygslet grunn. Eierne av holmen som er tre søsken bosatt i USA må gi den nye eieren tilatese til å utvide hytta som er på bare 45 kvadrat, og det er ikke så enkelt.

En hytte er også solgt på Skjernøy. Det er hytta til Johan B. Holte som har fått ny eier. Det er en rogalending og han måtte punge ut med kr 4 mill. og det er prisrekord i Mandals skjærgård. Med hytta fulgte 16 mål eindom. 200 meter er strandlinje men det er grunt og gjørmete. Eiendommen som er usjenert og solrik ligger i Bokstøvågen. Bygningene som er ordinær hytte med svalegang til atelier samt anneks er på tilsammen 132 kvadratmeter. Det er innlagt strøm, varmt og kalt vann. Det er også veg helt fram til døren og en grei brygge.

Eiendommen ble avertert gjennom en beskjeden annonse i Stavanger Aftenblad, og allrede 4 dager senere var eiendommen solgt. Så sørlandet er svært populært for folk vestfra.

Det går også en turveg mellom bryggen og hytten som har vært i mange år, og etter lokalplanleggingen er den blitt mye mer benyttet. Veien er eneste ankomst til kulturlandskapet på Ytre Farestad og Rosnes fra vesterøya, ellers må en over Høgvarden eller hovedveg. Vegen har vært veldig mye brukt som rundtur med retur over Høgvarden av vesterøyfolk. Fordi det er kommet nye eiere til hytteeindommen må vegen benyttes som før.

Avduking av minneplaten over Henry Gustav Kristensen 13.juni 1996.

"Det var en stor glede å høre at du hadde fått slik en belønning for din tapperhet. Men etter min mening var det jo ingenting, med tanke på at du kanskje hadde mistet livet"!Disse ord skrev Terence Cartwrigt til Gustav kort tid etter redningsbragden og motagelsen av utmerkelsene.Terence var en av de som ble reddet.Han undertegnet brevet med "hilsen din gode venn".Og det var gode venner og kjente s0m denne dagen ønsket å hedre Gustav med det å ta del i avdukingen over minneplaten.Ca.50 mennesker var møtt opp på Åkslas topp.Det var Torbjørn Berge som holdt tale og avduket minneplaten.
Vi i Skjernøyposten synest den "sa så mye" og vi ønsker at flere skal fa "høre" den!

Jeg har fatt det ærefulle oppdraget å avduke denne minneplaten over den redningsdåden Henry Gustav Kristensen utførte mandag 13.juni 1960.Altså i dag 36 ar siden.
Da han med fare for sitt eget liv reddet 4 engelske soldater fra drukningsdøden.Gustav hadde gått en tur langs strendene og endte opp nogenlunde på denne plassen. da han fikk øye på en båt med 5 mann ombord med kurs ut fra båtevika.
Det var høy og sterk vind den dagen, og Gustav som kjente området meget godt skjønte ganske snart at dette måtte gå galt.Ca.30. meter utenfor den odden som dere ser til venstre ligger et undervannskjær, som båten gikk på og kantret.
Båten en 18 fots aluminiumsbåt med flytetanker og mast ble liggende fast på skjæret.Gustav som sto noenlunde her, la på sprang ned fjellsiden og ut til odden, kastet seg i den høye sjøen og svømte ut til båten.Denne bragden gjore han 3 ganger, og reddet salades 4 engelske soldater fra drukningsdøden.En prestasjon fa kunne gjøre han etter.
Det som handte: 5 engelske soldater som tilhørte en feriekoloni med tilholdssted i Isefjærfjorden ved Høvåg var på vei til Flekkefjord i en 18 fots aluminiumsbat.Utenfor Båtevika fikk de problemer med motoren og søkte havn her dagen i forveien.
Mandag 13.juni la de ut videre på den farefulle seilasen.En må anta at de hadde liten sjøkunnskap. og dårlige til å svømme, og burde vel aldri ha lagt ut på en slik farefull ferd.

På høsten 1960 ble Gustav hedret for denne bragd.The British Empire Medal fra den britiske regjering, carnegies heltefond gullmedalje + kr 500.-, sølvpokal og diplom fra Redningsseskapet.
Gustav som var en mann av fa ord, nevnte aldri denne hendelsen for oss som var mye i sammen med han med en eneste stavelse.Hvis en noen gang kan bruke ordene"best når det gjelder", da må det absolutt være i dette tilfellet.
Jeg som var mye i sammen med Gustav i denne peroiden som han var fyrassistent pa Ryvingen følte alltid enorm stolthet over å ha en fetter som hade utført denne redningsdåd, da hanstadig vekk ble gratulert av byens innbyggere da vi var i Mandal lørdags og søndagskveldene.
Vi håper mange vil ta denne turen til Åksla, og lese hva som står inngravert på denne minneplaten.
På familiensvegne- øyas befolkning vil jeg rette en hjertelig takk til de som har vært med på at denne minneplaten er satt opp her.
En spesiell takk til Rita Dyrstad Solvang - Gustavs kone Unni og Aage A. Wilhelmsen.
Umiddelbart etter avdukingen vil vi ta 1 minutts stillhet, for å minnes Gustavs bortgang i 1989.Stillheten vil avbrytes ved at Jan Vidar Løvsland spiller en trompet fanfare.

TORBJØRN BERGE

Av Aage A. Wilhelmsen

«Hen tok et sprang, kanskje rett i døden. Men han seiret over naturkreftene, han seiret stort»

Redningsdåden som Henry Gustav Kristensen utførte for vel 35 år siden, fortjener å bli dradd frem fra glemselen. Her

SKJERNØYPOSTEN

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Redaktør: Sigurd Aalvik. Tlf. 382 68611
I redaksjonen:
Håkon Karlsen, Tlf 382 68541
Georg Walvick, Tlf 382 68636
Norvald Jenssen, Tlf 382 68675
Evert Knutsen, Tlf 382 68686
Rita T. Dyrstad Solvang, Tlf 382 68716
Adr.: Skjernøy 4500 Mandal.

Postgirokonto: 0802 5425368

Kontakt i USA:
Mrs. Agathe Thompson
865 Buck kd., Stone Ridge
N.Y. 12484

Abonnenet pris pr. år kr 40,-
USA $ 8,-

Også snurpenota er tatt i bruk igjen etter 3 magre år i bingen i sjøbua. Det er Herman og Sverre Gunnar Syvertsen med «Gavla» og John og Svein Walvick med «Loppa» som har halt nota ombord, og de har hatt notfangster opp til 4000 kg, så det smaker litt av susen av de gode gamle dager. Til denne tid i år har leveringen gått veldig bra, ingen kvote og til en pris av kr 4.00 pr kilo, må fiskerne være fornøyde med høstens makrellfiske. Annet fiske er det blitt lite av, noe ålefiske og krabbefiske for pensjonister. Krabbene har vært veldig fine i år, fulle av rogn, men nå har vasskrabbene begynt, halvparten kan man bare kaste ut igjen. Om 14 dager begynner hummerfiske, men det blir vel vanskelig for fiskerne å drive med hummerfiske hvis makrellen er like billig til å bite som nå. Det er ikke lett å kombinere to fiske. Vi får se etter hvert, dere får resultatene i neste «Skjernøypost nummer».

Makrellfiske med snurpenot. Bildet er fra omkring 1950, og viser båten til Sverre og Kristian Dyrstad (Pølsevogna) til venstre og båten til Alf Dyrstad til høgre.

Fiskenytt.

Vi begynner med laksen, som ble en skuffelse for de fleste, fra noen ganske få fisker, til oppimot 20 fisker pr garn for de heldigste. Været var svært dårlig, mye sydvestlig vinder og dårlig strømforhold og sjøen helt grønn av alger de 10 dagene en hadde lov å fiske, med andre ord uheldig med fiske tida i år.
Men når laksen sviktet slo makrellen i høst til for fult, med det beste dorgefiske noen gang. Med toppfangst fra 800 til 1800 kg noen dager for de båtene som fisker her ved land blir det mye for de små båtene helt ned til 24 fot.
Jan Øystein Dyrstad med fiskeskjøyta «Ardea», som er utstyrt med automatiske dorgemaskiner, har hatt døgn fangst på over 10000 kg. Et par av maskinene er så automatiske at makrellen går fra sjøen og rett i kjøletanken uten at noen tar i fisken eller i snøret som går automatisk ut igjen. Helt fantastisk, man kan sitte i styrehuset og drikke kaffe mens maskinen fisker.

Tjutrekking.

I sommer har det vært mye tjutrekking av andres krabbeteiner og åleruser, især på innsiden og østsiden av øya. Der har det nesten vært umulig å ha redskap i sjøen. Teinen og rusene blir trukket og innholdet tatt ut og redskapet lempet ut igjen i en haug. Noe på dypt vann slik at fiskerne ikke kan finne dem igjen. Da en fisker drog en ruse vest i Skjernøysund fikk han opp rusen helt oppkuttet med kniv, flere 50 cm lange knivkutt i hver ruse, tyvene hadde ikke åpnet rusen men bare kutte hull og tatt ut ålen og fisken. Det er et veldig arbeid å reparere rusene som har slike små masker og nye danskeruser koster 1000 kr pr stk., så det blir et stort tap for fiskerne. En hytteeier så fem ungdommer fra østlandet trekke andres ruser i Nordfjorden, og ringte politiet som fikk tak i den, men han har ikke hørt hva slags straff de fikk, de bør nok få en har smekk skal en bli fri fra «tjupakket».

Ungdomsforeningen.

Samlingsfesten ble holdt fredag 13. sept. med godt frammøte, mest av kvinner og barn. Bjarne Christensen holdt talen og det var sang av SKUK. Brønnen på kapellet et gått tom etter den tørre ettersommeren så vann må bæres i kanner når kjøkkenet skal brukes.
Fisketuren gikk i år til Hellersøy, men det var mindre frammøte en ellers om årene, da det pleier å være bra. Stensaker var med og holdt andakten. Skjærgårdsgustjenesten som skulle vært 11. aug ble avlyst grunnet sterk vind i Juvika der vi skuelle være så den ble på kapellet. Sjømannsmisjonen hadde stevne på kapellet onsdag 4. sept. og helselaget hadde eldrefest lørdag 7. sept. Videre framover er det kakeutloddning onsdag 25. sept. Tale av Bjørn Pedersen. Vesterøyas kvinneforening har utlodning fredag 4. okt. og østerøyas kvinneforening har utlodning lørdag 16. nov. Møteuke ved Andreas Holbekk fra 8. til 11. okt. Fredag 11. okt. krabbefest. Fredag 25 okt. Festkveld ved Ole Gunnar Sæbø. Tema; Ekteskap og Familie. Det blir to kvelder med kveldsbibelskole en 30. okt. og en 6. nov.

Skjernøy nedlagt som egen menighet/ kapelldistrikt eller status som eget sokn i Mandal prestegjeld ?

Søndag 8. sept. var det menighetsmøte på kapellet etter gudstjenesten.
Foranledningen til møtet var den nye kirkeloven som opphever nåværende ordning med kapelldistrikt. Loven forutsetter at kapelldistriktene legges ned eller får full soknestatus.
Tiligere i år er det sendt et skriv til alle husstandene på øya med orientering om dette.
Henning Jenssen ønsket velkommen til møtet og henviste til skrivet som alle hadde mottatt. Prost Kolberg orienterte om konsekvensene ved å være en del av Mandal menighet eller stå som egent soknedistrikt. Nicolaysen orienterte om fellesrådet som nå vil overta det økonomiske ansvar og arbeidsgiver ansvar for de kirkelige ansatte.
Det var alle opptatt av, var at vi ville beholde nåværende ordning med gudstjeneste, dåp og konfirmasjon på kapellet.
Som et resultat av møtet ble det vedtatt å søke om at Skjernøy må bli eget soknedistrikt.

Brev fra Lillesand.

Det er lenge siden det er skrevet noe herfra og muligens det kan være av interesse å høre noe fra en utflyttet Skjernøygutt som dro mot øst. For 58 år siden reiste en ung mann på 22 år fra Mandal for å søke lykken og målet var Lillesand Det var et eldre ektepar i som drev forretning i dame og herrekonfeksjon som ønsket å selge på grunn av høy alder og kontrakt var underskrevet på Grand hotell i Mandal. Etter vareopptelling ble forretningen åpnet 3. mai 1938 med salg for å bli kvitt det meste av varebeholdningen som for en stor del var ukurant,.
Konkurransen var stor i denne lille byen med tre forretninger i samme bransje. Det ble at jeg måtte satse mest på damekonfersjon og tiligere eiere hadde her gode forbindelse i moderende klær fra inn og utland. Omsetningen ble medet beskjeden fra mai til 31. desember med kun kr 19.000 som tilsvarer en dagsomsetning i julehandelen i dag. Mine krav var slett ikke store da min lønn i Mandal etter vel 5 års praktisk var kr 85 pr måned. Jeg var heldig og fikk ansatt en meget dyktig butikkdame som kjente så og si alle her på stedet og det var en stor betydning for meg som var innflytter. I en småby går det fort og bli kjent så det gikk ikke lang tid før jeg fikk mange venner. Sangen har alltid vært min interesse og da det ryktes at jeg hadde vært med i Mandals mannskor ble jeg spurt om å være med i koret her og det hadde jeg mye glede av og koret ble mye benyttet i kirken, 17. mai o. l.
Byen hadde ligget mange år i «Tornerosesøvn» etter nedgangen fra seilskutetida rundt århundreskiftet. Det ble bygget mange skip her og for å nevne toppåret 1875 ble det sjøsatt 6 skip. I perioden 1871 - 1880 var antallet 28. På tomta foran vårt hus kunne det stå to skip under bygging. Siste bygg i Lillesand var i 1922 d/s «Sterkodder» som ble brukt som bergingsfartøy. (Kilde: Lillesand og Vestre Moland historielag.) Etter det ble slutt med skipsbygging så var det å søke nytt arbeid og mange drog herfra til USA for å søke lykken der eller ombord i handelsflåten. Styrmannsskolen og skipperskolen som hadde eksistert i mange år ble nedlagt.
La meg ikke glemme jernbanen, Lillesand - Flaksvatnbanen som ble åpnet i 1896, en strekning på 16. 6 km. Det var transport av passasjerer post og varer og store mengder tømmer ble transportert fra Flaksvatn og ned til havna. De fra øya som var elever på Birkeland Ungdomsskole reiste med banen. Jeg vet min søster Hildur fortalte det. Juni 1953 ble banen nedlagt. Bussene hadde overtatt passasjerene og lastebilene tømmeret. H adde den eksistert i dag hadde den vært turistattraksjon, smalsporet som den var.

Fors. s. 9.

Det var i krigens tid. (6)

Vi fortsetter serien om fortellingene fra krigen av Alf Pedersen.

- Flyalarmen gikk vel ofte?

Det var veldig mye flyalarm, husker vi var på heia da Lohnes bu i Mandal ble bombet, så flyalarmen hørte vi godt når den gikk inne i Mandal. Vi var på heia flere ganger og vi så at de skjøt fra Landehovde og ellers fra stillinger rudt Mandal. Vi hadde selvfølgelig ikke lov til å være på heia for de skjøt over alt.
Det var blending hver natt, vi fikk ikke lov til å slippe ut noe lys så i hvert vindu var det mørke blendingsgardiner.

- Det ble også gjemt bort radio?

Eugen Walvik hadde gjemt radioen i en blikkasse i ura i Bokstuvågen. Dette har vært omtalt i "Skjernøyposten" tidligere og det var noen gutter som fant den, de trodde de hadde funnet en skatt.
Ragna Walvik ville da at vi skulle senke den i sjøen, men Rolf og jeg gravde den ned under golvet i en sommerflor på Monen. Den ble ikke brukt så mye under selve krigen, men de siste 14 dagene av krigen hadde vi den hjemme på låven gravd ned i halmen hvor vi hadde den i bruk. Nyheter og slikt fikk vi fra fyrmester Sverre Johannessen på Ryvingen som hadde radio under hele krigen, skjønner ikke at det gikk godt, det var jo nesten alltid tyskere der ute og jeg tror at nesten annen hver dag så dro min far og Eugen ut for å høre nyheter. Jeg kjørte jo den faste postruten til Ryvingen så vi fikk alltid nyheter. Samtlige måtte jo levere inn radio og våpen, men jeg gjemte geværet under sjøbua og der lå det hele tiden. Det gikk godt det også. Husker engang lensmannen ringte til Eugen, som hadde telefon, og spurte om jeg ville hente dem ute ved Færøysundet, det lå tykk havis så det var ikke til å komme inn til land. De skulle til Farestad og lete etter våpen, det hadde visst kommet noen bestemte rykter. Men det var så mye is at vi kom ikke lenger enn til Kjerringsteinen. Det var vel bare jeg som hadde båt som kunne brukes da jeg jo var avhengig av ukentlige Ryvingturer. Da hadde jeg på formiddagen vært ute i Færøysundet og skutt alker, det var mange alker der. Men jeg hadde en del blod i båten så jeg måtte skuffe is over så lensmannen ikke skulle få se det. Så var jeg ute i Færøysundet, men lensmannen, som var ombord i "Fløtebøtta", greide å komme fram og videre inn til Kopperholmene hvor den la inn til iskanten, så jeg slapp å ta dem ombord til meg. Videre fra Kopperholmene og inn vågen var det tykk is. "Fløtebøtta", en fiskeskøyte som gikk i rute til Landøy, Skogsøy, Tregde, Mandal, skulle nå videre til Landøy.
Da lensmannen og folkene gikk i land på isen, kom Jonas Gabrielsen og ropte til dem i skøyta at de måtte vente litt for det var en pakke som var kommet feil. Men den pakken inneholdt en radio som hadde vært skjult under krambua og de hadde fått greie på at lensmannsfolkene var på vei. Så når lensmannsfolkene var på vei inn, var radioen på vei ut. Det var folk på Farestad som hadde revolver og i det huset som ble undersøkt, ble ikke skuffen som revolveren lå i åpnet. Ellers var de over alt, på låver, mittinger, ja til og med i sommerfloren i Gronsmyra, men de fant ingen ting, verken av våpen eller radio. Den radioen som gikk ut til skøyta, tror jeg ble gjemt langt ute i Rosnesskauen. De radioene som ble levert inn fikk en ikke tilbake igjen, så de var tapt. Det var vel i et hus på Kige alle våpen og radioer ble lagret. Men huset ble tømt senere i krigen av tyskerne og en vet ikke hvor de ble av.

- Hvordan var det når krigen sluttet, var du med og hjalp i Mandal?

Fors. s. 6

Fra s. 5

Ute i hangaren på Vestnes var vi og tok hånd om de tyske soldatene. Alt som de hadde på seg av verdisaker, som klokker o.l., ble tatt fra dem. Så ble de marsjert til Kleven hvor de gikk ombord i noen hollandske lekterbåter som fraktet dem ut på Mannefjorden hvor noen store troppetransportskip lå oppankret og som skulle føre dem til Tyskeland. Dette var virkelig store båter, på størrelse med dem som gikk i rute over Atlanteren. Det som ble beslaglagt ble lagret ute på Vestnes og skulle selges, men det meste av dette lageret ble stjålet, det var lite igjen å selge.

Ulovlig hyttevei.

Den omtalte veien til hytteeier Håvard Haslestad i Valvik er ennå ikke avgjort. Den ble lagt ulovlig uten å ha søkt om tillatelse. Det var i forbindelse med utvidelse av en gammel kjerrevei i Valvikneset at veien bare ble lagt videre fram. Etter protest fra en annen hytteeier, ble vegen pålagt stoppet fra miljøvernlederen i Mandal. Men veien ble forsatt lagt til det kom en ny stoppordre. Da var den bare ca. 20 meter fra hytta. Og siden har Mandal bygningsråd behandlet saken flere ganger. Først vedtatt at vegen må fjernes, men etter protest fra hytteeieren blir vedtaket omgjort til å jordkle kantene og tilså, og la vegen ligge. (Haslestad har dårlig helse og har vært hentet i ambulanse tidligere, og dette er hans grunn til at han la vegen) Men fylkesmannen reagerte på vedtaket og påpeker at bygningsrådets godkjennelse gir en klar uheldig signaleffekt og kan være en slags nøkkel til å sikre seg dispensasjoner ved senere anledninger. Han mener også at det er uheldig med veg med motorisert ferdsel inn i et område der naturverdier skal ivaretas. Så på forsommeren i år gjorde bygningsrådet helomvending og fulgte fylkesmannens påklagelse og gav sitt samtykke i at vegen må fjernes, og fristen ble satt til 1. sept. i år. Men saken ble ikke ferdig med det for bygningsrådet gjorde et nytt vedtak tirsdag 13. aug. og da ble det vedtatt igjen at vegen får ligge som den er mot å jordkle kantene og så dem til. Samtidig å gi hytteeieren en bot på kr 15.000. Fylkesmannen har reagert på vedtaket og har anket saken videre til departementet. Så avgjørelsen vil komme derfra. Så kommer et stort oppslag i «Fædrelandsvennen» om saken. Vegbyggeren og han som har ført saken for Haslestad, Jan Bjørn Isaachsen sier her at vegen skal stenges med bom og skal kun brukes av hytteeier og grunneiere. Han mener videre at naturen er ikke rasert og at hele området er åpen for allmennheten, og påpeker alle de vegene som går ned til sjøbodene, han mener også at det er umulig å komme fram med båt fordi det ikke går an å legge til hans brygge på grunn av værforholdene på stedet.

Vi vil gjøre oppmerksom på at området har regionale og nasjonale lanskapsverninteresser og det er knapt lov til å sette en spade i jorda, og er i kartene merket med mørkegrønn. Vegen ligger også i 100 meters sonen.

Til «Fædrelandsvennen» utaler Haslestad at han handlet i god tro og viste ikke at en byråkrat i Kristiansand hadde farget hans eiendom mørkegrønn, og sier i ettertid at han beklager at han ikke undersøkte dette. Han sier også at uten kjøreveg kunne han like godt selge hytta som ligger like i strandkanten. Han har hatt sju hjerteinfarkt. Videre sier han at lokalbefolkningen godtar vegen. Med alle utgiftene har vegen kostet ham kr 60 - 70.000.

Dette innlegget i «Fædrelandsvennen» førte til en at det ble skrevet et «leserbrev» til avisen «Lindesnes» og til «Fædrelandsvennen». Vi skal ikke gjenta brevet men vi viser til det Hatlestad uttaler at han ikke viste at hans eiendom lå i mørkegrønn sone. Dette synes vi er rart da vi nettopp er ferdig med lokalplanleggingen som pågikk i over et år. Og så mye Hatlestad er på hytten må det ha vært vanskelig å forbigå alle oppslager, og det var også kartframlegging. Dette gjaldt også hyttefolk. Videre vil vi påpeke at størstedelen av lokalbefolkningen er ikke enig i framgangsmåten han har gjort med legging av vegen. Det går ikke ann å gjøre det på den måten. Vi vet det ligger andre vegløse hytter her på øya og flere ligger i mørkegrønn sone. Det «går» an å gjøre det på samme måte med å henvise til denne saken for den har vært rikelig avisomtale. Multen på kr 15.000 som bygningsrådet foreslår burde dobles mange ganger. Men siden vegen ligger der er den ikke til sjenanse og skal den kjøres vekk vil det fremdeles gi «sår» i landskapet og det ble en veldig slitasje på gårdsveiene når alle steinene som ble kjørt fra Gismerøya ble lagt på plass, så det vil bli ytterlige slitasje når steinene skal tilbake igjen. Videre vil vi påpeke at hans brygge går det an å legge til de fleste dagene i året.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at hans eiendom som nå er over 30 mål ligger i et naturområde og det vil det alltid være en viss ferdsel av folk i området hvor Hatlestad ikke kan nekte å gå over hans eiendom.

Skjærgårdspark - Lanskapsvernområde.

Den 19. juni ble det avholdt informasjonsmøte om utvidelse av skjærgårdsparken til også å omfatte deler av områdene i Skjernøys nærområde. Skjærgårdsparken kjenner vi fra før av fra flere områder langs kysten østover. Staten tilbyr grunneierne kr 3,50 pr kvadratmeter for visse bruksrettigheter til eiendommen, fortrinnsvis øyer av en viss størrelse. Et eventuelt salg er skattbart. Grunneierne beholder beite- fiske- og jaktrettigheter, men må påregne utbygginger av fellesanlegg og sanitæranlegg, samt skilting av områdene.

En styringsgruppe arbeider med prosjektet. Denne består av ordfører, varaordfører, kommunale og fylkeskommunale representanter, samt grunneierrepresentant.

Naturforvalter Kjellaug Eik fra Vest Agder Fylkeskommune innledet og pressiserte at avtalene det var snakk om er frivillig for hver grunneier, og er ment å skulle organisere den økende trafikken og bruksspresset i skjærgården, som utvilsomt kommer.

Utbygging av hytter og annet vil bli mer konsentrert og totalplanlagt. Hensikten er bevaring av områder og fremming av friluftsliv. Interessante arealstørrelser ligger mellom 5 og 200 dekar.

Per Ove Tønnesen vil bli fremtidig prosjektleder. Han har erfaring fra tilsvarende prosjekter andre steder. Aktuelle grunneiere vil bli forespurt om interessen for å delta, men man kan også ta kontakt med Mandal kommune, eller grunneierlagets representant Willy Berge, om man ønsker informasjon i saken.

LANDSKAPSVERNOMRÅDE.

Denne planen er på linje med fuglereservater, nasjonalparker og fredede skogsområder, og innebærer en mye mer restriktiv linje enn den ovennevnte. Den er ikke frivillig for noen. På vår kyststrekning er den ment å skulle verne ytre kystområder, og planens begrensninger vil bli angitt med en geografisk linje langs kysten. I vårt område vil den fra øst komme inn i Hårsøy/Risøyområdet, og omfatte alle øyer syd og vest for disse. Selve Skjernøy er unntatt på grunn av lokalplanen. Området stanser ved Ryvingen/Mannefjorden. Øyer beliggende i dette området vil bli pålagt sterke restriksjoner på all utbygging, og det vil ikke bli snakk om noen økonomisk kompensasjon på grunn av restriksjonene.

Det synes derfor som om man ikke har særlig valg, er man ikke interessert i skjærgårdsparken, vil man i størstedelen av vårt "øyområde" bli "fanget" av landskapsvernområdet, uten å få noe vederlag.

Det var meget godt fremmøte, ca 60 personer, og spørsmålene var mange fra de fremmøtte.

Evert Knutsen

Arnfinn Syvertsen - til minne.

Arnfinn Syvertsen døde den 26. juni nær 90 år gammel. Arnfinn seilte til sjøs hele sitt yrkesaktive liv, og det var rederiet Oddfjell i Bergen han seilte for hele tiden.
I juni 1938 seilte han ut som skipsfører med m/s «Cypria» og her ble han stående i 7 lange år, under hele krigen, uten noen avløsing. Det står respekt av slikt!
Jeg hadde gleden av å seile sammen med ham ett års tid i 1944, og lærte ham å kjenne som en rettskaffen og ytterst pliktoppfyllende mann. I sjøen «bodde» han nesten på brua, spesielt i farlige farvann, og det var endeløse lange vakter han tilbrakte der. Vi var stort sett heldige det året jeg var ombord, men jeg vet at «Cypria» var ute i «hardt vær» andre tider under krigen.
I aug. 1945 kom Arnfinn med last til Norge og han var da også en tur inne på Ryvingfjorden. Her fikk familie og kjente ta en tur ombord og hilse på.
Og nå kunne han virkelig ta en velfortjent ferie, etter 7 nervepirrende år. Og hans kone Alette var nok også 7 lange år i uvisshet og savn. - Arnfinn forsatte imidlertid å seile til 1967, da han gikk av med pensjon. Og de fikk gleden av å være sammen ganske mange år også etter den tid. - Han fikk etterhvert noe problemer med benene, sikkert på grunn av de lange vaktene på brua. Helsen begynte også å svikte og han døde altså på Mandal sykehjem 26. juni. - Med ham er en av de siste krigsseilere fra øya gått bort. Vi lyser fred over hans minne.

H. K.

Halv seier for kommunen i lagmannsretten

I feruar i fjor behandlet jordskifteretten tvisten om den såkalte Krambubrygga. Tvisten er først og fremst mellom Terje Pettersen og Mandal Kommune, og Terje Pettersen vant i jordskifteretten. Og kommunen mistet en stor del av sin bruksrett. Kommunen anket saken inn for lagmannsretten som nylig er blitt behandlet. Vi tar her med domslutningen;

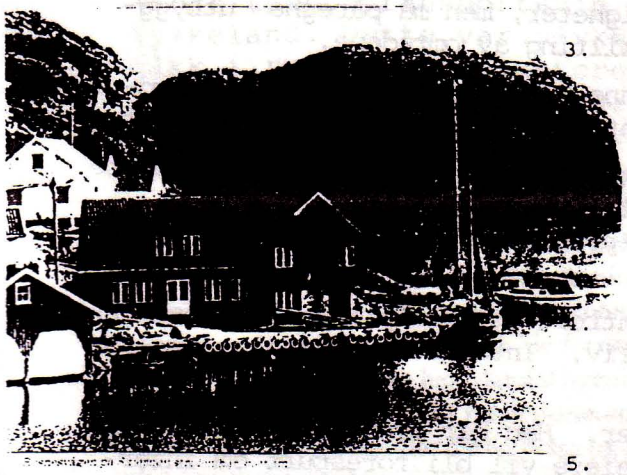

1. Saken vedrørende veispørsmålet heves.
2. Den aksessoriske motanke inntatt i prosesskrift av 12. september 1995 avvises.
3. Grensa mellom gnr. 23 bnr. 30 på venstre side og gnr. 23 bnr. 57 på høyre side tar til i umerka punkt 30 på bryggekant, går herfra i nordlig retning til hjørne av forretningsbygg, punkt 14, videre i sørøstlig retning langs forretningsbyggets sørkant til punkt 13 og endelig i sørlig retning til umerka punkt 29 på bryggekant på det av jordskifteretten utarbeidede kart, dok. nr. 45 i jordskiftesaken.
4. Eieren av gnr. 23 bnr. 57 er eier av den del av brygga som ligger mellom punktene 13, 11, 12 og 29 på kart som nevnt under pkt. 3 og har rett til å ha brygga liggende på eiendommen gnr. 23 bnr. 30.
5. Eieren av gnr. 23 bnr. 57 har bruksrett til brygge og rett til vedlikehold av denne på den del av eksisterende betongbrygge som ligger på eiendommen til gnr. 23 bnr. 30, begrenset av rette linjer gjennom punktene 26, 31, 32, 33, 30 og tilbake til pkt. 26 på kart som nevnt under pkt. 3.
6. Eieren av gnr. 23 bnr. 30 har rett til atkomst over et areal som begrenses av punktene 14, 13, 11, 12, 30 og tilbake til pkt. 14 på kart som nevnt under pkt. 3.
7. Eieren av gnr. 23 bnr. 30 har ikke rett til å fortøye båten slik at noen del av båten stikker utenfor en forlengelse av fronten på eksisterende brygge i østlig retning (forlengelse av linjen 26-12 på kart som nevnt i pkt. 3).

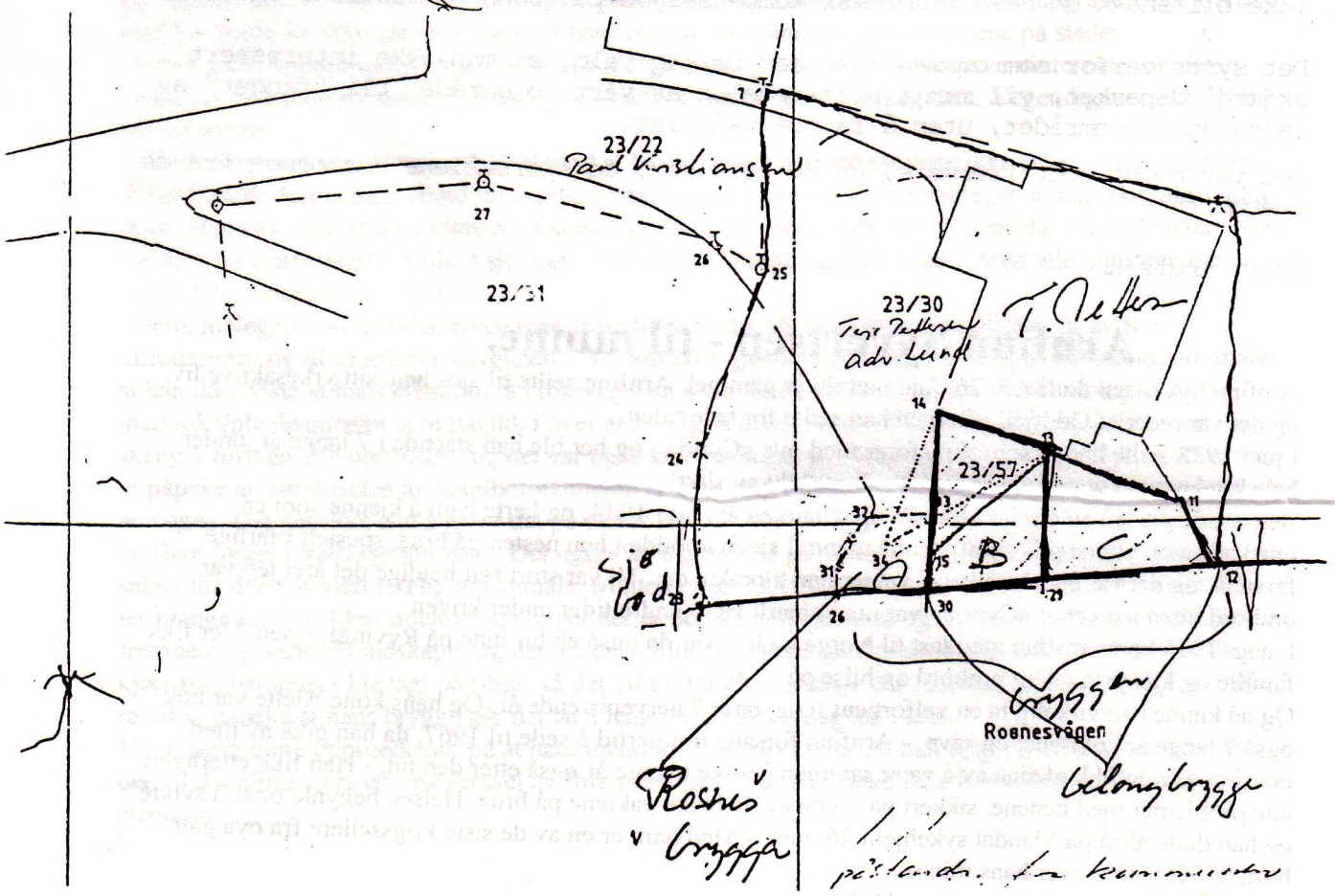

FORS. S. 9

FRA S. 8

Vi tar for oss avgjørelsen i Agder lagmannsrett av 26/8-96, angående tvisten som den tidligere Krambubrygga og adkomstveien til denne. Angående veien ble det inngått et forlik som lyder som følger:

Under ankeforhandlingen inngikk partene følgene rettsforlik vedrørende veispørsmål:

Partene er enige om at vegen fra fylkesvegen og fram til den kommunale brygge kan trafikkeres med bil. Partene er enige om at vegen skal skiltes slik:

Blindveg, innkjøring bare til eiendommene og nødvendig kjøring til den kommunale brygge.

BREV FRA LILLESAND Fors. fra s. 4.

I 1939 var det vanskelig å få arbeid her og mange gikk ledig. Oppgangen i industri og skipsfart var ikke merkbart her. Litt industri var det, bl. a. et stort sagbruk, Kaldvild Tresliperi, Den norske parkettfabrikk for å nevne noen og som var sysselsatte fra 30 til 90 personer.

Så kom krigsårene. om ikke Lillesand var kjent før, så ble den kjent da det tyske troppetransportskipet «Rio de Janeiro» ble torpedert utenfor Brekkestø/ Åkerøya den 8 april 1940.

Jeg var i forretningen da den første torpedoen eksploderte og reagerte ikke noe på det da vi mente det var en mine som ble sprengt av marinefolk, noe som hente på den tiden. Etter en tid kom eksplosjon nr. 2, som hadde truffet ammunisjonslageret og da ble det merket i gulv- vegger og vindusruter som omtrent ble blåst ut. Da ble vi klar over at noe alvorlig var skjedd. Etter en tid merket vi at folk gikk ned kaia og jeg måtte ut for å se og skjønte at noe var hendt. Da motorkutter «Lindebø» av Flekkerøy la til kai var jeg på bryggen og det syn som møtte meg der glemmer jeg aldri. Det lå døde og levende og sårede soldater. De overlevende fikk god forpleining av sanitets- speidere og andre organisasjoner. Fra min forretning ble det levert store mengder av varme klær, ulltepper etc. Hvem som skulle betale visste jeg ikke, men det kom beskjed fra ordføreren at kommunen garanterte og etter en tid fikk jeg oppgjør fra et tysk kontor i Kristiansand.

Dette skjedde den 8 april og Norge hadde ikke vært i krig på 126 år. Da må jeg ta med en episode som oppstod på bryggen da soldatene gikk og ble båret i land. En tysk offiser av høy grad hadde tatt kommandoen over soldatene og beordret oppstilling for de som kunne gå.

Havne fogden her hadde dratt kjensel på ham da han sommeren før hadde ankret opp på havna her med sin elegante seilbåt. Han hadde da oppsøkt havnekontoret for tillatelse og om å fiske med bunnsnøre for å glede sine pasasjervenner, noe som ble tillatt. Med fisket var det nok bunnforholdene som skulle undersøkes. Mens soldatene tok oppstilling gikk havnefogden bort til offiseren, men da denne oppdaget fogden var det hardt om på helen så slik endte det. Det var betydelig spionasje sist i 30 årene.

Det kunne skrives mye om å drive forretning i krigsårene, men det blir for langt. Et plagg må jeg nevne og det var dongeriklær av papir som vi solgte de siste krigsmåneder. Det var impregnert papirhyssing som vevet som metervare, skjæret opp etter mønster og sydd til arbeidsklær. Som kvalitet var det ikke så verst men i regn og fuktig vær kunne en risikere å bli bukseløse.

Da krigen kom mer på avstand og festlighetene avtar var det tid for å se fremover. Staten hadde kontroll over all import og vi ble tildelt kvoter. Av konfeksjon var det meste fra Sverige og England. Tekstilrasjoneringen holt på ut i 50 årene.

I begynnelsen av 50 årene begynte turistene for alvor å oppdage Lillesand som feriested, fra tidligere var Brekkestø med sine fire pensjonater at attraktivt sted i feriene. I 30 årene var det en del østlendinger som hadde kjøpt enkelte av øyene og bygd sine hytter, men det meste lå uberørt.

Men så kom byggebomen uten kontroll må en nesten si. Hyttene kunne bygges helt nede i vannkanten, og prisene steg. En Oslo frue som jeg kjente beklaget de høye prisene som ble forlangt her. og jeg var enig med henne men gjorde oppmerksom på at hun og mange andre som ønsket seg et sted var med på å presse prisene opp og det kunne hun bære enig med meg i.

I dag har vi nærmere 2 tusen hytter i kommunenen og skal være det høyeste i landet. Et hus/ hytte med høy standard kan prisen komme opp i 5 - mill.kr. I dag er kontrollen meget streng for dem som skal bygge eller reparere noe på sitt landsted, også brygge eller molo. Friområdene blir også utvidet og det kjenner der nok til fra øya. Blindleia er godt kjent og når jeg husker tilbake til 1938 og reiste med båt vestover var det vel 5 - 6 hytter til GL. Hellesund. I dag ligger de som perler på en snor.....

Båttrafikken i leia er meget stor. I ferietiden skal fartsgrensen settes betydelig ned etter de nye bestemmelsene p.g.a. uvettig kjøring. I de senere år har havnevesent gjort en god jobb med å legge ru fire flytebrygger som foreløpig dekker sommerens behov.

Arthur Dyrstad.

Vi beklager at vi ikke kan ta med resten av brevet her, så forsettelsen blir i neste nr. Vi beklager også at brevet har ligget over to utgaver av Skjernøyposten grunnet mangel på plass. Men vi vil likevel oppfordre leserne til å sende stoff.

Smånytt fra øya

OYGAARDS FOLK ANNO 1921 DRAR TIL MANDAL BYS JUBILEUMS FEST.

Den 1.juli 1921 fikk Mandal bystatus.I år var det 75 år siden.Til søndag 30.juni ble folket i Mandal kommune invitert i gebursdagsselskap ute på Risøbank.Men før festen der ute, var det opptog gjennom byens gater, med start fra rutebilstasjonen.De som skulle delta i opptoget ble bedt om å kle seg ut i klær anno 1921.
Skjernøy vel, ungdomsforening og historielag "tente" på invitasjonen.Det ble lapp i postkassa til alle på øya, med invitasjon om og være med å ro til byen i gamle skjekter utkledd i tøy fra eldre tider.21 personer meldte seg på.Men dessverre så ble det ingen ro tur til Mandal by, vinden og regnet satte en stopper for det.Bilene ble isteden for fylt opp med en Skjernøygjeng så flott utkledd som noen aldri tidligere hadde sett!En var fisker, ei var øykjerring som skulle selge saue ull,to skulle i kirken i sin fineste stas, et par var ute med sin nyfødte i en elegant barnevogn fra ca.1900,en skulle konfirmeres,ei var ute for å søke tjeneste som kjøkken hjelp ,flere av damene var akkurat kommet hjem fra Amerika,å var ute for å vise sæ!Et par helt unge jenter var ute å så på by gudan, ja alle så gikk vi så galat i opptoget, de yngste var 2 år, de eldste var 72 og 79 ÅR.Det var utlovet premier til de 3 beste innslagene i opptoget, å tenk så fikk vi 2.premie som var kr.3000.-.Det ble jubel i flokken,"dette må vi feire"!Og alle så gikk vi på resturant utkledd i stas tøyet vårt ,og spiste god mat med drikke til."Dette var sabla gøy", var det ei som sa,da vi skålte og sa takk for følget og innsatsen!

DYRSTAD SKOLEHUS DAGEN 1996.

Det var litt frem og til bake om vi skulle feire denne dagen eller ikke,skyllen for det var været,regnet og sola kunne ikke bestemme seg om hvem som "skulle ha været" denne 7.juli.Men så bestemte de gamle at Dyrstad skole husdagen den måtte arrangeres,og da begynte sola og skinne.Det kom flere folk enn vi i komiteen hadde ant,ca.150.Det ble en hyggelig dag, med gjensynsgleder,dåbbe utstilling, barndomsminner o.s.v.Det var Allis Berge Hansen som hadde samlet inn dåbber fra fiskere på øya,og barndomsminner var det Magnhild Brovik som tok oss med inn i.Hele Kr.6000.- var kommet inn i kassa til Skjernøy Historielag,det kommer godt med da skolehuset og laget stadig har bruk for penger for å ta vare på historien vår!Takk skal dere ha.

BOK SALG !!!!!!!!

FISK OG FISKERIER AV AAGE A.WILHELMSEN OG CARL J.BENTSEN.

"Da va mi så lange i armene at mi kunne tørke oss bak ørene med albuene,det var ille".Slutten på denne fiske historien og mange andre fiske historier kan du lese om i boka som nå er i salg.Det er ei flott bok med historier om fisket på 1700 tallet, fiskerens salgslag tilblivelse,intervjuer med flere fiskere i distriktet, 3 fra Skjernøy, flotte bilder og mye mere.Det er en interssant og viktig bok, som forteller om fiskerenes kår og vilkår i Halse og Harkmark og Mandal.Boka burde befinne seg i vært et Skjernøy hjem!

"DYRSTAD FOLK, DE MÅ VÆRE GODE NABOER",var det ei fra byen som sa her i sommer hun var på besøk.Ja,det måtte mi si oss enige i!Det hun siktet til var den nye badeplassen i Sør Stranda på Dyrstad.For i 1993 gikk Dyrstad folk i sammen om å lage den gamle slippen om til felles hygge og badeplass.Penger ble samlet inn, mann med gravemaskin innvolvert, og dugnadshender satt i sving.Det ble en super plass for alle alders grupper.Og her møtes de gode naboene og feriegjestene sommeren i gjennom for prat,bad og kaffekos! Når sommeren er på hell har de samlingsfest med grillmat, utloddning og tanker om å gjøre STØA , som plassen heter om til et enda bedre sted å være.Du er hjertelig velkommen på besøk!

Tjuslakting.

Mer «tjupakk» har også vært på øya Gjeve østenfor Rennesodden der Reimert Berge hadde gående en sau med lam. Da han kom for å se til dem etter et par dager var lammet borte, det viste seg da at noen hadde slaktet lammet og tatt det med seg. Han kunne tydelig følge blodsporene med til sjøen hvor tyvene hadde båten sin.

Ny sjøbod på Dyrstad

Betty Hagen har søkt om oppføring av sjøbod ved Dyrstad på Skjernøy.

Plan- og bygningsrådet er positive til søknaden, men understreker i sitt vedtak at de forutsettes bruk av tradisjonell form og materiale under oppføringen, samt at sjøboden plasseres nær sjøen.

Kloakkledningene.

Arbeidet med grøftene til kloakkledningene på Farestad/ Rosnes vil snar være i gang. I den forbindelsen vil det være igang. I den forbindelse vil det være steder der massen imidlertid kan være plassert. Steder som kan bli aktuelle er parkeringsplassen foran garasjene; tvers over for Herman Syvertsen og på Saltvolla. På førstnevnte sted vil nok blokken som markerer de forskjellige parkeringsplassene bli flyttet på. Men veien til garasjene vil bli holdt åpen. Vi ber folk ha forståelse for dette, og det hele vil jo bare bli en overgang og alt vil bli ryddet og satt på plass igjen etterpå. Oppstart vil rimeligvis bli i løpet av september, hvis alt går etter planene.
Hvis noen har spørsmål angående kloakken kan de kontakte Leif Jenssen, Jon Tore Øyen, Bjørn Vikøyr eller Håkon Karlsen.----------

Påbygging.

På et møte på grendehuset for en tid siden ble det fåreslått å lage et lite tilbygg på baksiden av huset, som i første rekke skulle romme toalett og garderobe. Slik situasjonen er nå, for å kunne benytte huset er forholdene uholdbare.
Det har vært lite gjort i sommer, men komiteen som består av Bjørn Vikøyr, Gerd Hansen og Torstein Dyrstad, vil nå sette i gang for alvor.
Rimeligvis vil alle som er interessert i huset bli bedt om å støtte opp, en ten økonomisk eller dugnadsmessig. Det vil komme et skriv i postkassene som orienterer om dette. De har planlagt et allmøte om saken i begynnelsen av november.----------

Doktorgrad.

Jim Tørressen, som har studert ved NTH i Trondheim, har nylig tatt doktorgrad i datateknikk. Det må være første gang i historien at en Skjernøygutt har tatt en slik grad. I korte trekk går det visstnok ut på å få datamaskiner til å arbeide raskere. Jim har også studert et års tid ved universitetet i Japan.
Han har også på internasjonale konferanser i USA, England og Australia. Han arbeider til daglig som driftsingeniør på Nera A/S i Oslo.
Vi vil gratulere Jim så mye med doktorgraden og ønske ham lykke til videre.----------

Makrellstopp.

Etter at fiskenytt ble skrevet, er det blitt full stopp i makrellfisket, da kvoten på 20.000 tonn som er tildelt kystflåten er iopfisket. Fiskerne skal fra kl 8.00 om morgenen 17. sept. aksjonære mot bestemmelsen om full stans i fisket, mens havfisket får lov å forsette.

Grønt vann.

En tid i sommer var det irrgrønt vann over alt rundt på Skjernøy. Det er slik man ofte ser det i Grønnsfjorden (Lenefjorden), men det er uhyre sjelden vi ser det i våre kystområder. Det er en såkalt grønnalge som forårsaker det.----------.

Skaubrann.

På forsommeren var det en stor brann på nordøst siden av kjønna, like ved Pinodden. Det var sannsynligvis en sigarett som ble kastet av noen som var det for å bade. Ilden spredde seg raskt oppigjennom den bratte skråningen videre opp gjennom heia. 6 -7 mål gikk med av lyng og trær før brannvesenet fra Mandal og en del frivillige fra øya fikk slokt det hele. Flammende sto høyt over grantrærne oppe i skråningen. Etterslokking pågikk hele natta. Heldigvis var det nok av vann i kjønna, men der var vanskelig for brannvesenet å ta seg fram med utstyret.----------

Skjernøymarsjen.

Den var søndag 25. aug. og 161 stk. deltok, som er noe mindre enn fjorårets. I år var det bare en løype på en mil og gikk bare på øya. Løypen ligger i vakre områder som Skjernøymarsjen har fått mye skryt av. Det var rasteplass ved Dyrstad skolehus.----------

St. Hans aften var i år en søndag og

et vakkert vær strålende sol og lite vind. Det er ingen organisert bålbrenning på Farestad lenger, men i Valvik - Dyrstad er det bålbrenning ved moloen og i år var det godt med folk. Høydepunktet er nok båtturen i Nordfjorden og i år som andre år var det hundrevis av båter. Det var også hundrevis av bokser som sto og brant på fjellene ved hyttene og ev god del bål. Det er et flott syn.----------

Skadeskutt.

Er det ulovlig skyting av rådyr på øya?
En dag kom en rådyrbukk haltene på 3 bein ned til husene på Dyrstad. Den hadde tydelig skuddsår i det ene låret, og det ble sendt bud etter en jeger og Tor Bjørn Hansen med hund fulgte sporene og de fikk skutt dyret.
Skuddsåret var ganske nytt, kanskje fra kvelden før, da det ble hørt skudd fra midten av øya.
Men ingen av jegerne fra Vesterøya som har lov til å skyte rådyr var på jakt den kvelden eller dagen etter.

Strikkhopping er blitt en sport som noen ungdommer driver med på egnete steder. I sommer fant de ut at Skjernøybrua (som er 20 m. over havet), var et bra sted å utøve denne sporten. Folk som så på var litt redde for hva som kunne komme til å skje, og varslet politiet som rykket ut og stoppet den videre leken.-----

Vi gratulerer hjerteligst Merete Syrdahl, Farestad og Even Steen, Oslo, som giftet seg på kapellet den 6/7.
Likeledes gratulerer vi Lisbeth Syvertsen, Farestad og Morten Aalvik, Valvik, som giftet seg på kapellet den 3/8.---------

3 nye Skjernøyborgere er kommet til siden forrige utgave:
En jente til Anne og Jan Harald Syvertsen, Y. Farestad den 29/6.
En jente til Elin og Kristian Walvik, Valvik den 2/7.
Og endelig en gutt til Hilde og Trygve Ånensen, Dyrstad den 28/7.
Vi gratulerer hjerteligst.-----

Det var barnedåp på kapellet den 21/7. Foreldre: Astrid og Jon Harald Aalvik. Barnets navn, Silje. Samme dag var det barnedåp for et ektepar fra Mandal. Barnets navn her var Sara.
Videre var det barnedåp på kapellet den 8/9. Foreldre: Elin og Kristian Walvik. Barnets navn: Martine Viktoria. - Vi gratulerer både foreldre og barn.---------

Vi vil også gratulere Torn Henrik Jenssen, Farestad og Mona Johannessen, Holum som forlovet seg nå i sommer.-------

Vi kan ønske velkommen til øya familien Reidun Gjentoft (f Berge) og Halfdan Gjentoft, med barna Erlend, 6 1/2 og Elisabeth 4 1/2. De har bygget på og modernisert huset til hennes besteforeldre, Berner og Annie Berge.------

Også i huset til tidligere fyrmester Andreas Dyrstad, har en ny familie fra Mandal flyttet inn. Det er, Kent-Arne Tønnessen (Franklin Farr), med kone Anne-Lise og barn, Christian og Malin. Også disse ønsker vi velkommen til vår øy.----
Det var 2 barn som begynte på skolen i år. Nemlig Ingunn Syvertsen, Y. Farestad og Kamilla Dyrstad, Dyrstad. De begynte på Ime barneskole nå i høst. Vi ønsker dem lykke til.------

Hvordan skal vi så karakterisere sommeren 1996? Værmessig var den langt fra noe å skryte av. - Etter en kald mai og juni, håpet vi på en fin og varm juli. I store trekk ble det nok med håpet. De første 14 dagene av fellesferien ble nok en skuffelse for mange. Det blåste en irriterende kald vestavind i deler av juli og i beg. av aug. gikk det over til frisk austavind.
Men for all del - der var da fine dager inne i mellom, vi må ikke glemme dem. - Men det skulle bli august som reddet renomeet til den fine sørlandssommeren. Selv om den ikke ble like strålende som i fjor, må en likevel si den ble kjempefin. Nærmere 3 uker med maks. temp. 20 gr. eller mer. Og badevannet, som hadde ligget på hustrige 15-16 gr. kom seg også godt oppover mot 20-tallet. Så betingelsene for å hamstre sunnhet og helse gjennom sol og sjøvann, har absolutt vært til stede.
Det ble kanskje litt tørt, men vi fikk godt med nedbør siste del av august. Vi hadde også et realt tordenvær natt til den 25.
Men vi må ile til med å si at sommeren var ikke slutt med august. September har, helt opp til nå, vært knallfin.
Det er blitt kjølige netter, men dagtemp. på 15-16 gr. i midten av september må sies å være bra.
Så selv om sommeren kom sent, må en si den kom godt.
Så takker vi for følget for denne gang og ønsker vel møtt igjen når det stunder mot jul.-------

+++++++++++++